

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Предмет: Реферат комисије за избор у звање **ванредног професора за ужу научну област Библијско-патристичка филологија**, предмет **Грчки језик**, са пуним радним временом.

Одлуком Изборног и Наставно-научног већа Православног богословског факултета број 0104-496/7 од 29. септембра 2022. године и решењем о образовању комисије за припрему реферата за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Библијско-патристичка филологија, предмет Грчки језик, број 0205-366/5 од 2. новембра 2022. године, изабрани смо у комисију за припрему реферата о пријављеним кандидатима за избор у звање **ванредног професора за ужу научну област Библијско-патристичка филологија**, предмет **Грчки језик**, са пуним радним временом.

После увида у предложени конкурсни материјал имамо част и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета у Београду поднесемо следећи

РЕФЕРАТ

На расписани јавни конкурс, који је објављен у публикацији „Послови“ број 1010, дана 19. октобра 2022. године, пријавио се један кандидат – **др Милосав Вешовић**, доцент за ужу научну област Библијско-патристичка филологија, предмет Грчки језик, на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Кандидат је уз пријаву бр. 0205-366/4 од 25. октобра 2022. године, уредно приложио сву конкурсном предвиђену документацију.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Кандидат је рођен 23. јуна 1972. године у Београду, где и живи. Стекавши основно и средње образовање, 1994. године уписао се на Одељење класичних наука

Филозофског факултета Универзитета у Београду и дипломирао 2002. године. На том Одељењу је 2004. године наставио своје стручно усавршавање на последипломским студијама Грецистичког смера код академика проф. др Александра Ломе. Пошто је на магистарским студијама положио све предвиђене испите са просечном оценом 10,00, године 2011. одбранио је магистарски рад под насловом „Лексичка породица *PISTIS*, *PISTOS* и њен семантички развој од најранијих времена до црквених отаца“. У октобру исте године уписао је другу годину докторских студија на Одељењу класичних наука Филозофског факултета Универзитета у Београду. Пошто је на докторским студијама положио све прописане испите са просечном оценом 10,00, у јуну 2017. године одбранио је докторски рад под насловом „Термини $\Sigma\Omega\text{MA}$ и $\Sigma\text{AP}\Xi$ у контексту формирања новозаветне антропологије – историјат, семантичка и компаративна анализа“, који је такође рађен под менторством академика проф. др Александра Ломе.

Од 2005. године запослен је на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, до 2012. године као асистент-приправник, од 2012. године као асистент, од 2018. године у звању доцента на предмету Грчки језик библијског и патристичког периода. Од избора у последње звање др Вешовић држи предавања и вежбе на основним студијама из обавезних предмета Грчки језик 1 и Грчки језик 2, као и на мастер студијама из изборног предмета Латински језик. Почев од школске 2020/21. године предаје и Јеврејски језик као изборни предмет на основним студијама.

Од самих почетака студија др Вешовић се интересовао за новозаветни и старозаветни грчки језик и усавршавао се у том смеру. Његово бављење језиком *Новог Завета* и *Септуагинте* обухвата њихову специфичну морфологију, синтаксу и лексику, као и стилистику, те њихове различитости у односу на класични грчки језик и *koinē* дијалекат (хеленистички грчки језик).

Кандидат се поред грчког и латинског добро служи немачким, руским, енглеским, новогрчким и црквенословенским језиком.

2. ОБЈАВЉЕНИ НАУЧНИ РАДОВИ

У периоду од избора у претходно звање, кандидат је објавио научну монографију из области у коју се бира, два оригинална рада у међународним научним часописима, једно излагање са међународног научног скупа објављено у целини, као и два излагања са научних скупова националног значаја од којих је једно објављено у целини.

М42

1. *Тело и телесност у библијској антропологији. Термини ΣΩΜΑ и ΣΑΡΞ у контексту формирања новозаветне антропологије: историјат, семантичка и компаративна анализа*, Београд (Православни богословски Факултет Универзитета у Београду) 2021, стр. 422, ISBN: 978-86-7405-244-0.

М24

2. „Изводи из историје истраживања језика *Новог Завета*“, *Lucida intervalla* 47 (2018), Београд 2019, стр. 93-131.
3. „Изводи из лексике Септуагинте“, *Lucida intervalla* 48 (2019), Београд 2020, стр. 39-61.

М31

4. „Лексичка супституција као одраз старозаветне вере: грчки извори и рани црквенословенски преводни еквиваленти“, *Тематски зборник међународног научног скупа „Осам векова аутокефалије Српске Православне Цркве (1219-2019): историјско, богословско и културно наслеђе*“, Православни богословски факултет у Београду, Београд 2020, том II, стр. 385-392 (коаутор са З. Ранковићем).

М61

5. „Лексема σῶμα у зачењу жртва“, *Тематски зборник конференције „Страни језик струке и професионални идентитет*“, Учитељски факултет у Београду, Београд 2018, стр. 557-568.

6. „*Септуагинта у ранохришћанском предању*“, *Зборник радова научног скупа „Богословље код Срба*“, Православни богословски факултет у Београду, Београд 2022 (у штампи).

2.1. Приказ научних радова

(бројевима 1–6 реферише се на претходни списак)

У свим радовима др Милосава Вешовића насталим у овом периоду препознаје се одлична спрема коју је стекао током својих магистарских и докторских студија под вођством нашег истакнутог класичног филолога и компаративног лингвисте академика Александра Ломе, а која је у њима удружена са његовом властитом истраживачком проницљивошћу. Њихове основне одлике су промишљен избор проблематике, са разних страна начете али не и до краја разрешене на једном вековима обрађиваном пољу, аналитички приступ старогрчким изворима, познавање и критичко вредновање секундарне литературе и трезвено извођење закључака, који пружају нове филолошке увиде и културноисторијске доприносе, драгоцене поготову за област за коју се бира.

1. Композиција књиге је логична и прегледна. За предмет основног разматрања узета су два грчка термина везана, у најширем смислу, за појам телесности, због посебне вредности и значаја које су оба попримили у језику *Новог Завета*. Оправдано видећи у том развоју једно од важних поглавља културне историје, аутор је себи ставио у задатак да га појасни тако што ће проследити оба термина кроз цео претходни историјат њихових употреба до онога што означава као њихове „крајње антрополошке и теолошке исходе“ у новозаветним списима. У *Уводу* се подробно разлаже оно што је већ назначено насловом: предмет и циљ рада, као и методолошки приступ, одређен као „компаративно-дијахронијски“, и образлаже избор разматраних примера — који је, с обзиром на обилну посведоченост обају термина, морао бити селективан — на основу њихове релевантности за историју идеја у развојном луку од хомерских спева, као најстаријих споменика грчке и европске књижевности, до светопавловског осмишљења хришћанске доктрине. При том ограничењу, захват је добро промишљен и широк: са изузетком незаобилазног Хомера, песничка дела су

селективније ексцерпирана, тако што је предност дата онима са већим мисаоним набојем, какве су класичне атичке трагедије и Пиндарове оде; посебна пажња посвећена је филозофима, од пресократоваца преко Платона до Плутарха; нису запостављени историографи и беседници, нити су пренебрегнуте неке занимљиве епиграфске потврде; са добрим основом укључени су списи хеленизованих Јевреја Филона Александријског и Јосифа Флавија, а наравно и *Септуагинта*, на коју се неке новозаветне употребе непосредно наслањају. Сведочанства *Новог Завета* узета су у обзир *in extenso*. На тај широк и промишљен увид у изворе надовезује се критички преглед савремених интерпретација двају термина у новозаветном контексту, међу којима се истичу Бултманов егзистенцијални приступ и културно-антрополошка (а заправо социолошка) интерпретација Дагласове. Поглављу *Разматрање етимологије*, које даје поуздану информацију на основу релевантне литературе, следи средишњи и највећи део рада, који се састоји у преиспитивању замашног корпуса потврда. Чине га две обимне студије разматраних речи, *Семантичка анализа употребâ термина σῶμα* и *Семантичка анализа употребâ термина σάρξ*. Обе целине су сегментиране унутар себе хронолошки и проблематски, покривајући временски распон од неких осамсто година, од хомерског доба до почетка хришћанске ере. Свака је подељена на два главна поглавља, потврде у хеленској књижевности и у оне *Новом Завету*, с тим што се прве распоређују у потпоглавља по семантичком принципу а међу новозаветнима бивају издвојене употребе код апостола Павла. Појединачни примери анализирају се темељно и детаљно; редовно бива наведен контекст оригинала пропраћен ауторовим властитим, што је могуће прецизнијим преводом, коме се, ради контроле, у фуснотама додају постојећи преводи на светске језике, поглавито енглески и немачки. У коментару су поред традиционалних филолошких примењени и модерни интерпретативни поступци, какав је семиотички, који посебну пажњу посвећује бинарним опозицијама какве су, σῶμα : ψυχή у грчкој филозофији или σάρξ : πνεῦμα у јудеохришћанској књижевности. Заснован на тој темељној анализи, *Закључак* полази од сазнања да је јудеохришћанској традицији био стран хеленски, платонистички спиритуализам

заснован на дуалистичком поимању душе и тела као њене тамнице (или гроба) и онда показује да је реч $\sigma\omega\mu\alpha$, код Хомера примењивана само на мртва тела, доцније на неживе и апстрактне тродимензионалне облике али и на људске особе без интегритета, робове, код апостола Павла доживела преображај у духу хришћанске есхатологије, засноване на средишњим христолошким догађајима, Христовој смрти и Његовом васкрсењу, у следу којих је дотад пасивно људско тело постало храм Светога Духа, а целокупна хришћанска заједница мистично се објединила са телом Христовим. Док се ту „на онтолошкој вертикали назначавају човеков помак и његов прелазак из ‘старог’ у ‘ново’ стање“, за термин $\sigma\acute{\alpha}\rho\chi$ закључује се да, иако је – вероватно под утицајем хебрејског еквивалента *bāsār* – накнадно попримио конотацију животне активности, ипак остаје на хоризонтالي човекових овоземаљских страсти и преокупација.

1.1. Придодата два поглавља природно шире и заокружују тематику језгреног разматрања, пружајући опште увиде у оно што је, на примеру два важна термина, било главна тема дисертације, а то је развитак грчког језика у јудеохришћанској средини. Прво од њих, посвећено језику *Новог Завета*, већ је било објављено 2019. године као чланак обима од 40 страница у часопису *Lucida intervalla*, док је друго, отприлике двапут обимније, где је предмет језик *Септуагинте*, дописано за ову књигу.

1.1.1. *Изводи из историје истраживања језика Новог Завета* почињу *Уводним напоменама*, где се излаже основни проблем интерпретације очитих разлика језика новозаватних списа у односу на класични грчки и његовог места унутар познијег „општегрчког“ дијалекта, *којне*, који се уобличио и преовладао у хеленистичкој епоси, поставши основа за све доцније развојне ступњеве грчког језика. Следеће потпоглавље, *Изводи*, даје информативан и прегледан историјат досадашњег вредновања и истраживања новозаватног грчког језика, описујући лук од суда о његовој граматичко-стилистичкој инфериорности у односу на класични грчки, који се среће већ код неких црквених отаца а нарочито бива изражен у доба хуманизма, преко апологетског приступа, чији је антички утемељитељ био Ориген а следили су му бројни нововековни теолози, истичући да његова простота у

односу на реторичку избрушеност класичног грчког језика (или карактер „социолекта“) заправо потврђује да се ради о Божјој речи, упућеној не само ученим читаоцима, већ без разлике свим људима, до модерних филолошко-лингвистичких анализа, усредсређених пре свега на процену шта је у њему утицај јеврејског (*хебраизми*), а шта појаве иначе присутне у тадашњој *којни*, чије се познавање од почетка XX века осетно унапредило налазима египатских папируса и натписа на уломцима грнчарије (*острака*). Није заобиђен утицај грчког превода старозаветних списа, који се детаљно анализира у следећем потпоглављу, *Значај Септуагинте*. Ту се, методолошки оправдано, повлачи разлика између правих *хебраизама* и *арамеизама* у *Новом Завету* и *септуагинтизама* у њему, чија је употреба најрепрезентивнија код апостола Павла, а који се детаљније разматрају у последњем поглављу ове књиге. На та општа запажања надовезују се *Огледи из новозаветне семантике*, где се фокусирају поједини новозаветни термини у списима самог апостола Павла: νόμος, δόξα, πρόσωπον, ἀσύνητος καρδία, анализирани у својим контекстима са погледом на јеврејску традицију и њену хеленизовану верзију која је *Септуагинга* са једне, и на утицај класичног грчког образовања са друге стране. У исходу анализе пројављује се „узајамно неометана употреба изворне грчке и посредне хебрејске семантике“ у испитаним примерима и тиме поткрепљује Дајсманов закључак да се изворном хришћанству пре може приписати потенцијал за преобликовање затечених појмова него за извођење нових.

1.1.2. Приказ језика Септуагинте, превода старозаветних списа на грчки који је сукцесивно настајао, почевши са Петокњижјем, између III века пре Христа и II века по Христу колективним трудом хеленофоних Јевреја и био изворно намењен њиховим хеленизованим сународницима, уводи читаоца у зачетке грчке хришћанске књижевности. При свој нужној језичкој хетерогености тог корпуса, могу се издвојити неке његове опште одлике, које по аутору допуштају да о њему говори као о посебном социолекту унутар *коине* дијалекта. Најважнија од њих је условљеност јеврејским предлошком, која се пројављује не само на језичком него и на идеолошком плану, кроз међусобно супротстављање али и прожимање грчких паганских традиција и јеврејског монотеизма. Уопште језик *Септуагинте*

карактерише преовладавање паратаксе и стилска монотоност, којој су страни разрађени реторички обрасци грчке књижевности. Истичући то у *Уводу*, аутор чини посебан екскурс у вези са тзв. *καίγε* рецензијом првих столећа хришћанске ере, где је присутна тежња да се првобитни превод уподоби реконструисаном протомасоретском тексту изворника, кроз ригидно пресликавање јеврејске синтаксе и доследно превођење реч за реч, често на уштрб смисла. Као најупечатљивији синтактички *хебраизам* истиче се (зло)употреба грчке партикуле *καίγε* за предају јеврејске *gam* ‘такође’, по којем је рецензија и добила име. *Осврт на морфологију* учи нас да на том плану језик *Септуагинте* донекле следи развоје унутар грчког *коине* дијалекта који иду ка уједначењу и редукацији морфолошког инвентара, а однекле уноси новине наслањањем на јеврејске предлошке, на пример у употреби падежа уз поједине предлоге. Још веће проблеме задавало је превођење глаголских облика, с обзиром на дивергентност двају глаголских система, грчког и јеврејског. На пример, пада у очи мали број грчком својствених партиципских конструкција. *Осврт на лексику* износи на видело низ занимљивих језичких, али и културноисторијских запажања. На пример, избор речи *διαθήκη* ‘завештање’ да се означи савез између Бога и људи образлаже се неравноправношћу двеју страна у том чину чије је исходиште Бог. Паганском конотацијом неких грчких термина објашњава се претпостављање придева *ἅγιος* синонимном *ἱερός* и замена именице *βῶμα* ‘олтар’ новокованицом *θυσιαστήριον*. *Хебраизми* се најчешће пројављују на равни синтаксе, али такође у лексици, на пример у сакрализацији грчке речи *ἄγγελος* ‘гласник’ која у контексту *Септуагинте* сужава значење у ‘Божји весник, *анђео*’. Посебно бива анализирана предаја јеврејских личних и географских имена, која каткад остају индеклинабилна а каткад се прилагођавају грчким морфолошким обрасцима или чак преосмишљавају, као име самог Јерусалима, *τὰ Ἱεροσόλυμα* поред *ἡ Ἱερουσαλήμ*. *Неологизми Септуагинте* чине малу скупину, у којој се поред већ поменутог *θυσιαστήριον* истиче, због свога доцнијег значаја у *Новом Завету*, *ἁγιωσύνη* ‘светост’. *Хомеризми* су такође ретка, али интригантна појава, на пример хомерски израз ‘јелов јарбол’ којег нема у јеврејском предлошку и

представља преводиочеву учену интерполацију. Сумирајући у *Закључку* резултате своје анализе, аутор на крају истиче да грчки језик *Септуагинте* одсликава двосмеран процес двеју несродних историјских традиција.

Књига се завршава разрешењем скраћеница и списком коришћених извора и литературе, који броји преко 250 библиографских јединица на старогрчком, латинском, српском, енглеском, немачком, италијанском и француском језику. Израђени су индекси (места у изворима и разматраних појмова), који незнатно повећавају обим а осетно употребљивост књиге.

Проистекла из ауторове докторске дисертације, књига је увелико плод његовог самосталног и проницљивог истраживања. Аутор поседује подједнако добре увиде у изворе и секундарну литературу и непрестано их продубљује (последње дописано поглавље у знатној мери дотиче се и хебраистичке проблематике). По мишљењу главног рецензента, академика Александра Ломе, књига др Милосава Вешовића биће на корист како теолозима тако и филолозима, непосредно класичним а посредно и палеославистима, јер продубљено разумевање грчког језика библијских списа несумњиво помаже при истраживању најстарије словенске писмености.

2. В. горе 1.1.1.

3. Из кандидатовог истраживања спроведеног при изради докторске дисертације проистекло је још неколико његових битних научних радова, који су због обрађених тема и методологије јединствени у нашој научној средини, будући да представљају својеврсну синтезу класичне филологије и православне теологије. У првом од њих, објављеном такође у часопису *Lucida intervalla*, кроз изабране примере нуде се нови и дубљи увиди у одређене сегменте лексике *Септуагинте*, с посебним освртом на историјске околности њеног обликовања, дистинктивност унутар *коине* дијалекта, однос према јеврејским предлошцима, као и на питања у домену историјске семантике и синтаксе. На крају рада изводи се промишљени закључци: када су у питању *Септуагинта* и њен језик, на делу је час посредан, час непосредан и дубок обостран уплив, својеврсно преплитање и стапање у јединствену историјску текстуру, најконкретније у штиво, што се открива тек

упорном и пажљивом посматрачу. Тај двосмеран процес прожимања двеју несродних историјских традиција наставиће се и наћи ће свој упечатљив одраз како у херменеутици грчке верзије *Старог Завета*, односно *Септуагинте* код Филона Александријског, тако и у *Новом Завету*, што је са становишта др Вешовића битно даље повезивати и истраживати. *Септуагинта*, за њега непроцењиви драгуљ, по овом извођењу се у целисти пројављује као производ хеленизма са властитим акцентима.

4. Реферат са међународне конференције одржане 2018. године на Православном богословском факултету у Београду објављен је у целини у зборнику радова 2020. године. У том раду, написаном у коауторству са проф. др Зораном Ранковићем, аутор испитује и указује на извесне проблеме превођења изворног библијског текста. Превођење једног веома особеног, у старозаветној вери дубоко укорененог речника са јеврејског на грчки језик нужно је подразумевало извесна ограничења и селекцију при избору речи у овом другом, циљном језику, поготову онда када су у њему поједине речи беле увелико оптерећене својим изворним религијским значењем. За то је веома илустративна предаја јеврејског термина מִזְבֵּחַ (*mizbē^ah*) за појам жртвеника. Устаљени грчки термин βωμόс означавао је пагански жртвеник, што је у почетку искључивало његову примену у *Пентатеуху*, а у крајњем исходу и у *Новом Завету*, где за њега има само једна потврда. Уместо њега, при превођењу посегнуто је за другим изразима који са становишта култа нису били оптерећени таквим конотацијама, или бар не у толикој мери, при чему највећу иновацију ту представља знаменити неологизам θυσιαστήριον, који је одатле једини, односно главни термин за појам жртвеника и у *Новом Завету*. Сам процес превођења представљао је својеврстан филолошки експеримент будући да су се морали премостити основни проблеми језичке природе, проистекли из сучељавања два опет дивергентна, несродна језика, што је додатно отежавало предају веома осетљивог религијског садржаја са изворног, хебрејског на циљни, грчки језик. Као културноисторијска паралела за то може послужити превођење *Новог Завета* па и саме *Септуагинте* са грчког на црквенословенски, са том разликом да су то ипак језици са генетски сродним структурама.

5. Реферат са конференције националног значаја одржане 2017. године на Учитељском факултету у Београду објављен је у целини у зборнику радова 2018. године. У раду се на основу разматрања једног специфичног значења лексеме $\sigma\mu\alpha$ пружа увид у проблеме стручног и научног превођења са новозаветног грчког језика који је један од основних страних језика теолошке струке. Истраживање полази од хипотезе да лексема $\sigma\mu\alpha$ у појединим новозаветним списима јасно показује семантички помак „тело“ > „жртва“, што није нотирано у терминолошким речницима препорученим у настави. Истраживање се заснива на превођењу и детаљној анализи новозаветних примера. Компаративно-дијахронијским увидом констатује се да за новозаветно значење „жртва“ не постоји потпуна паралела у претходним књижевним традицијама посведоченим на грчком језику. Такође, долази се до закључка да је значење „жртва“ разматране лексеме у највећој мери условљено новозаветним контекстом.

6. Објављивање реферата са научног скупа одржаног 2021. на Православном богословском факултету у Београду, у оквиру научног пројекта „Богословље код Срба: изазови и перспективе“, очекује се у већ припремљеном тематском зборнику до завршетка изборног поступка. У том раду аутор у уводном делу даје уопштен историјат употребе и значаја *Септуагинте* за рано хришћанство. Наиме, са мисијом апостола Павла међу многобошце хришћанство се дефинитивно одваја од својих корена, од јудаизма. За разлику од свога јеврејског предлошка, *Септуагинта* се без већих проблема могла читати и разумети у целом ондашњем Римском царству, те је у таквим околностима све више задобијала посебан статус „стратешког“ средства, које бива стављено у службу ширења Христовог Јеванђеља у тој прилично хеленизованој средини. Затим у другом делу рада др Вешовић на основу избора грчких речи просуђује да је јеванђелиста Лука при писању одређених својих епизода имао у виду одговарајуће старозаветне у њиховој грчкој верзији, односно у *Септуагинти*; наиме, из наративног поређења изводи закључак да то непосредно, лексичко поклапање у различитој мери одражава, од потпуног до делимичног, тематско поклапање Лукиних епизода са њиховим предлошцима у *Септуагинти*, штавише да је њиме условљено.

3. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА И КРИТЕРИЈУМА ЗА ИЗБОР У ПРЕДЛОЖЕНО НАСТАВНИЧКО ЗВАЊЕ

3.1. ОПШТИ УСЛОВ

Кандидат др Милосав Вешовић је испунио опште услове за први избор у звање ванредног професора. Он је у свом досадашњем раду на Православном богословском факултету Универзитета у Београду био ангажован на Катедри за филологију као асистент-приправник, асистент и доцент, и то у складу са свим предвиђеним условима и критеријумима.

3.2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

3.2.1. Др Милосав Вешовић има већ богато педагошко искуство у трајању од готово пуних **18 (осамнаест) година**, које је стекао радом на Православном богословском факултету. При томе је од 2005. године као асистент-приправник, од 2012. године као асистент био ангажован на извођењу вежби на основним студијама из обавезног предмета Грчки језик, а од 2018. године у звању доцента држи предавања и вежбе на основним студијама из обавезних предмета Грчки језик 1 и Грчки језик 2, као и на мастер студијама из изборног предмета Латински језик. Почев од школске 2020/21. године предаје и Јеврејски језик као изборни предмет на основним студијама. У извођењу наставе др Вешовић се одликује знањем, преданошћу, темељном припремљеношћу, одговорношћу, смислом за педагошки рад и иновативношћу у погледу метода рада, што су студенти и препознали како се види из њихових анкета.

3.2.2. У протеклом изборном периоду студенти су наставни рад кандидата др Милосава Вешовића вредновали следећим оценама:

Школска 2017/2018. година – просечна оцена: 4,45

Школска 2018/2019. година – просечна оцена: 4,52

Школска 2019/2020. година – просечна оцена: 4,70

Школска 2020/2021. година – просечна оцена: 4,77

Школска 2021/2022. година – просечна оцена: 4,68

3.2.3. Обавезне услове за први избор у звање ванредног професора, „објављена два рада из категорије M20 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира“, као и „један рад са међународног научног скупа објављен у целини категорије M31 или M33“ и „један рад са научног скупа националног значаја објављен у целини категорије M61 или M63“, овај кандидат је тачно испунио објавивши у траженом периоду **два рада из категорије M24 и по један рад из категорија M31 и M61**, с тим да се очекује да још један рад из последње категорије, M61, буде објављен до завршетка изборног поступка (в. 2. и 2.1).

3.2.4. Др Вешовић је сарадник на националном пројекту „Богословље и духовни живот Српске православне Цркве: историја и идентитет“ који је део научноистраживачког плана рада Одељења за друштвене науке Матице српске за четворогодишњи период (2021-2024). Такође учествује у реализацији пројекта: „Богословље код Срба: изазови и перспективе“, који је финансиран од стране Министарства правде – Управе за сарадњу са црквама и верским заједницама, а реализује га Православни богословски факултет у Београду у периоду 2021-2022. године.

3.2.5. Кандидат је објавивио у периоду од избора у звање доцента и научну монографију из научне области за коју се бира (из категорије **M42** са ISBN бројем), што је такође један од обавезних услова за избор у звање ванредног професора, (в. горе **2. и 2.1**).

3.3. ОСТАЛИ ИЗБОРНИ УСЛОВИ

Будући да се за избор у звање ванредног професора траже додатни услови који су изражени у табели Г2, потврђујемо да др Милосав Вешовић испуњава следеће три одреднице:

3.3.1. Стручно-професионални допринос: др Милосав Вешовић био је више пута члан комисија за одбрану завршних радова на академским мастер студијама. Такође је био рецензент двеју књига наших реномираних издавачких кућа: Ноел Путник, *Између Хермеса и Христа: средњи пут Корнелија Агрине*, Београд:

Службени гласник, 2019; Плутарх: *О Сократовом демону. О сујеверју*, превод, предговор и напомене Ноел Путник, Београд: Српска књижевна задруга, 2021.

3.3.2. Што се тиче доприноса академској и широј заједници, др Милосав Вешовић је вишегодишњи секретар Катедре за филологију на Православном богословском факултету у Београду, члан је Савета тог Факултета, такође је као његов представник члан Већа групације друштвено-хуманистичких наука и Већа института на Универзитету у Београду.

3.3.3 Најзад, др Милосав Вешовић је члан „Друштва за стране језике и књижевности Србије“ и у његовим оквирима секције универзитетских наставника страног језика струке, што одговара одредници „Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа“ из треће понуђене групе изборних услова.

4. УКУПНА ОЦЕНА

Укупна оцена долепотписане Комисије гласи да кандидат др Милосав Вешовић испуњава све услове за тражено звање, како формалне тако и суштинске. Његов научноистраживачки профил лепо се уклапа у ужу научну област за коју се бира, а његов досадашњи педагошки рад препоручује га за даљу наставу предмета Грчки језик на Православном богословском факултету. Од свог избора у садашње звање доцента др Милосав Вешовић, успешно спајајући филолошко-лингвистичку анализу са културноисторијским увидима, остварио је значајне научне помаке, којима се потврдио као добар грециста и профилисао у ретког стручњака продубљених знања и широке компетенције код нас, која поред старогрчког (и латинског) сада укључује јеврејски, што је још један од кључних предуслова за озбиљно проучавање јудеохришћанске цивилизације, поготову у њеним оквирима *Септуагинте* и *Новог Завета*.

5. МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу свега предоченог и после пажљиве анализе приложеног конкурсног материјала, Комисија закључује да пријављени кандидат др **Милосав**

Вешовић поседује неопходни висок степен како научноистраживачких тако и наставно-педагошких квалификација у области за коју се бира, као и да испуњава све законом прописане услове за избор у звање ванредног професора.

Комисија сматра да су се стекли сви услови да се др Милосав Вешовић, досадашњи доцент за ужу научну област Библијско-патристичка филологија, предмет Грчки језик, при Катедри за филологију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, изабере у звање ванредног професора на основу конкурса објављеног у публикацији „Послови“ број 1010, дана 19. октобра 2022. године, на који се пријавио као једини кандидат, будући да испуњава све услове предвиђене законом. Стога са поверењем и великим уважавањем предлажемо Наставно-научном и Изборном већу Православног богословског факултета Универзитета у Београду да **прихвати реферат Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор др Милосава Вешовића у звање ванредног професора за ужу научну област Библијско-патристичка филологија, предмет Грчки језик, са пуним радним временом.**

Београд, 17. новембар 2022. године.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др Зоран Ранковић,
редовни професор

Православног богословског факултета Универзитета у Београду

др Јелена Фемић-Касапис,
ванредни професор

Православног богословског факултета Универзитета у Београду

академик др Александар Лома,
редовни професор

Филозофског факултета Универзитета у Београду